

התורה חביב לו יותר, וללמד זה הראו הנשים שהתכשיטין חביב להם מאד, שלכן עד שיכלו ללבשם הלבישום, ומ"מ נתנום למקדש משום שהמקדש יותר חביב.

ראו קרא ה' בשם בצלאל זגרי [לה ל]. לכאורה לא מובן איך רואים בנ"א זה, מ"ש מבחירת אהרן שלא נאמר זה. ונראה משום שהשי"ת שנתן להאדם איזה כח צריך לידע שניתן לו רק כדי שיעשה בכח זה רצון השי"ת לצורך ישראל ולצורך כבוד שמים, ואף שלא נגזר עליו שיהיה מוכרח לעשות, משום שזה תלוי בבחירה, אבל בכל אופן נברא לזה ויתבעו ממנו חשבון על מה שלא עשה כפי כחו שניתן לו. וממילא הוא כפשוטו שהרי אתם רואים בעיניכם כי ה' קרא בשם את בצלאל שיעשה המשכן דהרי מלא אותו ה' כל הדברים שצריך לזה, ומוזה ידעינו שכל אדם בין שניתן לו חכמה בין שניתן לו גבורה בין שפע ברכה בכסף ובנכסים הוא רק כדי לעשות רצון ה', וכשרואים הרבה בנ"א שניתן להם חכמה וגבורה וכספים ואין עושים רצון השי"ת, הוא משום שהבחירה בידם ובחרו ברע, ויתבעו מהם חשבון על הכספים שניתן לו מה עשה בהם וכן החכם מה עשה בחכמתו אם למד ולימד.

ויצו משה זגרי אל יעשו עוד מלאכה לתרומת הקדש [לו ו]. צריך להבין מדוע צוה משה שלא לנדב עוד למשכן, הרי להקדיש לבדק הבית הוא מצוה כדאיתא בסוף ביצה [לו ב], אף שלא ידוע צורך. ונראה שהוא מענין איסור להחרים כל אשר לו [ערכין כח א], והיה בכאן האיסור בהוראת שעה שלא ינדבו עוד כיון שיש כבר יותר מכדי הצורך, והטעם שידע משה שאף במה שישאר לכל אחד לעצמו אפשר לעשות לכבוד שמים ורצון השי"ת, ואף בהנאת גופו יש לעשות רצון השי"ת בידיעתו שהוא נתונה מה' ליהנות בהם ולהתנאות בהם לכבוד

משאר מקום. ונראה שהוא לאשמועינו חיוב הזריזות שכיון שנצטוו במצות נדבת המשכן לא נשאר לפני משה ללמוד אצלו, אלא תיכף הלכו לקיים את המצוה. ואף שלכאורה לא היה מה להזדרז כי המשכן נגמר בכ"ה בכסלו והיה מונח כך עד ניסן, אבל מ"מ להם אינו נוגע זה, אלא כיון שנצטוו הוכרחו תיכף להזדרז לקיום המצוה, וק"ו לכל מצוות שצריכין זירון.

ויבואו האנשים על הנשים [לה כב]. אונקלוס תרגם על נשיא, שבאו מלובשין בתכשיטיהן ושם פרקו ונתנו לנדבת המשכן, ורש"י פי' עם הנשים. ונראה שהצורך שבאו מלובשין הוא כדי להראות שמה שנותנין התכשיטין אינו משום דאין להם צורך גדול בהן, אלא להראות שאע"פ שהם רוצים מאוד להיות מלובשין בתכשיטיהן, מ"מ נדבו בשמחה ובטוב לבב למשכן, כי מצות המשכן היה להם יותר שמחה, וזהו פירוש התרגום. וכדי שלא נימא שהאנשים גזרו עליהן ליתן, ואף שאין להם רשות ליתן תכשיטי הנשים למצוה, אפשר דחקו אותן בדבריהן, לזה פרש"י עם הנשים וסמוכין אליהן, דהיינו שהיה בזה נדבת האיש ונדבת האשה, וכדכתיב [להלן כט] כל איש ואשה אשר נדב לבם. ואשה הכתובה כאן אין הכונה אשה שהיתה אלמנה, שזה אולי לא היו כלל, אלא קאי על כל הנשים שהוצרך דוקא נדבת לבן שהוא על התכשיטין שצריך רצון הבעל ורצון האשה, שזה בלא זה אין יכולין ליתן.

על הנשים. שבאו מלובשות בתכשיטיהן. וצריך לידע לאיזה צורך. ונראה שהוא להורות שרצון השי"ת שיתן האדם לא מחמת שלא חשוב בעיניו הכסף והזהב, אלא אף שחשוב בעיניו מאד מ"מ ידוע לו שהמשכן עוד יותר חביב, וכן בכל צדקה וכן בכל מצוה, וכ"ש בלמוד התורה שאף שידע שיכול גם בהזמן לעשות מסחרים ומלאכות להרויח הרבה אבל